

Vergaderjaar 2023–2024

33 529

Gaswinning

Nr. 1202

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 december 2023

Met deze brief stuur ik u de navolgende rapportages over de gaswinning uit het Groningenveld die ik in de afgelopen periode heb ontvangen:

- Jaarrapportage Groningengasveld gasjaar 2022–2023 van de Nederlandse Aardolie Maatschappij (hierna: NAM).
- Rapportage inzet middelen en methoden in gasjaar 2022–2023 van Gasunie Transport Services (hierna: GTS).
- Rapportage seismiciteit Groningen – november 2023 van de NAM.

Deze rapportages zijn als bijlage bij deze brief gevoegd. Het Staatstoezicht op de Mijnen (hierna SodM) beoordeelt deze rapportages nog. Zodra ik de beoordeling van SodM heb ontvangen, informeer ik u hierover. Hieronder geef ik kort de hoofdpunten van de rapportages weer en informeer ik u over de stand van zaken van Zuidbroek II en de stand van zaken betreffende het *Onderzoek geïnduceerde seismiciteit tijdens drukvereffeningfase in Groningen*.

Jaarrapportage Groningengasveld gasjaar 2022–2023 van de NAM

Het afgelopen gasjaar is de productie van het Groningenveld 0,4 miljard Nm³ lager uitgevallen dan eerder was vastgesteld. NAM rapporteert in haar verslag een totale productie van 2,4 miljard Nm³. In het vaststellingsbesluit voor dat gasjaar 2022–2023 is de maximale gasproductie vastgesteld op 2,8 miljard Nm³.¹ De totale productie is dus 0,4 miljard Nm³ minder dan was vastgesteld. De oorzaak hiervan is dat er minder vorstdagen waren dan waar vooraf rekening mee was gehouden. Er was vorst in de maanden november, december en januari. Als gevolg daarvan produceerden in die periode alle productielocaties op waakvlamniveau. Vanaf maart 2023 is er sprake van een sterke afname van de gasproductie. Na 31 maart 2023 waren er nog zes van de elf productielocaties

¹ Kamerstuk 33 529, nr. 1167.

operationeel. In de rapportage geeft NAM aan in het gasjaar 2022–2023 te hebben gehandeld volgens de Operationele Strategie.

Daarnaast rapporteert NAM ook over mijn besluit om een opstarttest te doen. Dit is gedaan om ervaring op te doen met het opstarten van een productielocatie vanuit de nul-stand naar waakvlamniveau mocht dat nodig zijn in het huidige gasjaar (2023–2024). Dit is begin augustus 2023 gedaan op de locatie Oudeweg, en leidde tot extra productie van 6,1 miljoen Nm³, maar dit heeft niet geleid tot overschrijding van de maximaal toegestane productie.

Gasopslag Norg is relatief beperkt ingezet: de vulgraad was met 81% het laagst in mei en juni 2023. Op 1 november 2023 was de vulgraad 100%.

De huidige seismiciteit is het gevolg van historische productie. De bevingen ontstaan voornamelijk in het noord-westelijk deel van het gasveld, waar geen productie meer plaatsvindt. Dit komt door vereffening van het drukverschil in delen van het gasveld als gevolg van de gaswinning in het verleden. De gemeten bodemdaling ligt binnen de lijn der verwachting, ten westen van het Groningenveld is deze kleiner dan verwacht. Zie wat dit betreft ook de rapportage seismiciteit van NAM die hieronder wordt besproken.

Rapportage inzet middelen en methoden in gasjaar 2022–2023 (GTS)

In gasjaar 2022–2023 is het Groningenveld voor het eerst uitsluitend ingezet op waakvlamniveau om te kunnen fungeren als back-up voor het geval elders in het L-gassysteem tekorten zouden ontstaan. In gasjaar 2022–2023 was een incidentele verhoging alleen toegestaan in urgente situaties waarin extra winning nodig was om het evenwicht in het gassysteem in de eerste uren en dagen te kunnen handhaven of bij zeer koude omstandigheden. GTS heeft geen aanleiding gezien om GasTerra een aanwijzing te geven waardoor NAM de productie zou hebben kunnen verhogen om de leveringszekerheid te waarborgen.

Het aanbod van L-gas was dus afdoende. In het afgelopen gasjaar was er wel sprake van tegenvallers bij de oplevering van de stikstofinstallatie Zuidbroek II en bij de ombouw van grootverbruikers, beide overigens zonder gevolg voor de winning uit het Groningenveld. Aan het begin van het huidige gasjaar is 120.000 m³/u van de totale 180.000 m³/u van de installatie beschikbaar gekomen voor de markt. GTS heeft op 13 december jl. gemeld dat de oplevering van de resterende 60.000 m³/u capaciteit is vertraagd. GTS geeft aan dat deze capaciteit op 12 januari 2024 ter beschikking zal komen voor de markt. Vanaf dat moment is Zuidbroek II volledig operationeel. Deze aangepaste planning heeft geen gevolgen voor het Groningenveld.

Op grond van de Wet tot wijziging van de Gaswet betreffende het beperken van de vraag naar L-gas van grote afnemers, die op 20 juni 2020 in werking is getreden, is het de grootste negen afnemers met ingang van 1 oktober 2022 verboden om L-gas aan het gastransportnet te onttrekken. Om aan dit verbod te voldoen, moeten deze afnemers door GTS worden omgeschakeld naar H-gas. Het verbod op L-gas draagt bij aan de afbouw van de L-gasvraag. Dit is in het belang van een zo robuust mogelijk gassysteem na de sluiting van het Groningenveld. Zoals GTS in haar rapportage aangeeft, zijn er reeds vijf industriële grootverbruikers gestopt met het afnemen van laagcalorisch gas. In een aantal gevallen betreft de omschakeling complexe projecten waarbij vertraging niet te voorkomen is. Voor deze situaties is er een tijdelijke ontheffing van het verbod. De planning is dat komend jaar weer een aantal afnemers wordt

omgeschakeld. Ik monitor de zo spoedig mogelijke ombouw van de resterende grootverbruikers en onderhoud hierover ook nauw contact met ACM, de toezichthouder.

De afbouw van het L-gasnetwerk in België en Duitsland gaat sneller dan verwacht, waardoor de vraag naar L-gas ook gedaald is. De afbouw van de vraag vanuit Frankrijk loopt volgens schema. De export naar deze landen valt elk jaar lager uit. Uiterlijk in 2029/2030 zijn deze landen volledig omgebouwd en valt deze vraag naar L-gas weg.² Daarnaast was de vraag ook in Nederland lager, omdat de temperaturen en gasprijzen hoger waren. Ook de gasopslagen spelen een belangrijke rol in het beëindigen van gaswinning uit het Groningenveld. De gasopslagen Grijpskerk en Norg zijn ingezet als L-gasopslagen. Om leveringszekerheid te waarborgen geldt er op grond van de begin 2022 overeengekomen wijziging van de EU-verordening leveringszekerheid aardgas met ingang van gasjaar 2022–2023 een verplichte vulgraad voor gasopslagen. Er is in de winterperiode geproduceerd uit de L-gasopslagen Alkmaar, Grijpskerk en Norg, maar ze konden uiteindelijk nagenoeg vol beginnen aan het huidige gasjaar. Ook werd er 2,6 miljoen Nm³ gecertificeerd groen gas geproduceerd.

De LNG-Peakshaver, die kan worden ingezet tijdens piekmomenten, is niet ingezet in het afgelopen gasjaar.

Rapportage seismiciteit Groningen – november 2023 van de NAM

Deze halfjaarlijkse rapportage seismiciteit beslaat de periode van 1 mei 2023 tot en met 31 oktober 2023. Hieruit blijkt dat er het afgelopen halfjaar drie aardbevingen zijn waargenomen met een magnitude gelijk aan of hoger dan 1,5 op de schaal van Richter. Het halfjaar daarvoor (1 november 2022 tot en met 30 april 2023) waren dat er zes. Het aantal bevingen valt lager uit dan tevoren voorspeld.

De twee zwaarste aardbevingen hebben plaatsgevonden op 15 september 2023 met nagenoeg hetzelfde epicentrum bij Zandeweer. Deze bevingen hadden een magnitude van 2,0 en 1,9 op de schaal van Richter. Deze zijn verder geanalyseerd in een andere rapportage van de NAM.³ De belangrijkste conclusie hierin is dat alle gemeten waarden vallen binnen de voorspellingen van gebruikte modellen.

Dat het aantal bevingen lager uitvalt dan van tevoren is voorspeld en dat alle gemeten waarden binnen de voorspellingen van de gebruikte modellen vallen, doet niks af aan de impact die de bevingen hebben op de inwoners van Groningen. Met het op 0 zetten van de gaswinning, het wetsvoorstel om het veld definitief te sluiten en het maatregelenpakket uit *Nij Begun* zet het kabinet zich maximaal in om de de inwoners van Groningen perspectief te bieden.

Onderzoek geïnduceerde seismiciteit tijdens drukvereffeningsfase in Groningen (NAM)

In de vorige brief aan uw Kamer betreffende de periodieke rapportages van GTS en de NAM heb ik gemeld dat de resultaten van dit onderzoek, inclusief een beoordeling van SodM, in het najaar van 2023 naar de

² Kamerstuk 33 539, nr. 1199.

³ Special Report on the two Zandeweer Earthquakes on 15th September 2023 with Magnitude ML=2.0 and ML=1.9 respectively, Onderzoeksrapporten | Nederlandse Aardolie Maatschappij (nam.nl), (Michail Ntinalexis, oktober 2023).

Kamer zou gaan.⁴ SodM heeft aangegeven dat het onderzoek vertraging heeft ondervonden en dat de oplevering in de eerste helft van 2024 wordt verwacht.

De Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat,
J.A. Vijlbrief

⁴ Kamerstuk 33 529, nr. 1140.